

RHA

RØYKEN - HURUM - ASKER

TIRSDAG

13. januar 2026
Nr. 3 Årgang 50
Løssalg kr 59,-

RØYKEN OG HURUMS AVIS

Nær og viktig
rha.no

FOTO: BENTE ELMUNG

Ny bok fra suksess- forfatteren

SPRENGSTOFFHISTORIE: Handlingen i den nyeste boka til Ellen Vahr «Borte fra verden» er lagt til Håøya og Sætre. - Jeg ble nysgjerrig på hva de gamle bygningene på Håøya hadde inneholdt, og det ble opptakten til min siste bok om skjebnen til pikene som ble sendt dit for å jobbe, sier Vahr, og oppsummerer med at boka handler om kjærlighet, krig og kvinneliv.

SIDE 16-17

NYHET SIDE 2

Elev skadet av elev

Politiet rykket ut til Røyken videregående skole etter melding om en slåsskamp torsdag. En person skal ha blitt skadet av en gaffel. - Hendelsen er ferdig sånt sett på skolen, og den blir ivarettatt av politiet, sier rektor Jan Helge Russnes.

NYHET SIDE 6

Skolebygg godkjent

Asker kommune har gitt midlertidig dispensasjon og rammetillatelse for oppføring av en ny midlertidig Sætre ungdomsskole i Sætrebakken 19 tross naboklager.

NYHET SIDE 8

Får støtte fra brukerne

- Jeg er ganske fortvilet, sier Pål Hansen etter at han fikk et forhåndsvarsel fra kommunen som mener anlegg på brygga hans i Båtsø er ulovlig oppført. Nå får Hansen støtte fra brukerne av brygga, som har gått sammen i et opprop til kommunen.

– Jeg ville gi de usynlige pikene navn og plass

Ellen Vahr ute r

Denne gang er det skjebnen til Edit og Jacob, Håøya og sprengstoffet det handler om i Ellen Vahrs nyeste bok «Borte fra verden», en roman om kjærlighet, krig og kvinneliv.

BENTE ELMUNG
bente.elmung@rha.no

Med nyttårsmell og gode forsetter kommer også den nyeste boka til forfatter Ellen Vahr fra Vollen i bokhandelen.

– Det er ingen nedtur å lansere en ny bok etter nyttår, sier forfatteren selv, og tror det i stedet er en fordel.

Dette er Vahrs femte roman etter Gaven og Idle Hour-trilogien. Ideen til hennes nyeste roman er lokal. Inspirasjonen til «Borte fra verden» dukket opp etter mange båtturer fra Nærnes til Håøya. Den baserer seg på sprengstoffabrikken som ble etablert der under første verdenskrig.

Etter å ha ruslet rundt på Håøya satte Vahr seg inn i historien til bygningene på øya, og ikke minst de gamle grunnmurene etter sprengstoffabrikken på østsiden av øya skapte nysgjerrighet.

På tvangsarbeid

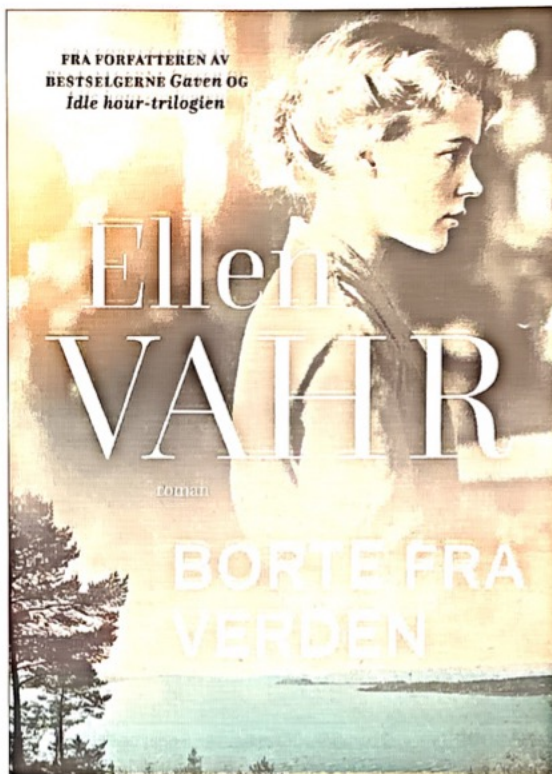
I motsetning til dagens virkelighet var Russland under første verdenskrig en del av de allierte sammen med Frankrike og Storbritannia. På grunn av mangel på råstoff og sikre produksjonsanlegg, ønsket de å kjøpe sprengstoff fra Norge.

Den kjente industrigründeren Sam Eyde tok initiativ til å anlegge sprengstoffabrikken på Håøya med støtte fra direktøren ved Nitroglycerin Compagniet på Sætre. Fabrikken på øya ble anlagt på rekordtid i 1916 under navnet Haaøen Fabriker.

– Jeg kjente ikke så mye til hva som hadde vært på Håøya. Historien om at gatepiker og kvinner fra landsfengselet ble sendt dit på tvangsarbeid i sprengstoffindustrien var ukjent. Det har heller ikke vært lett å finne dokumentasjon om hvor mange kvinner som ble sendt dit for å jobbe, og deres skjebner, sier hun.

I Norsk Sprængstofindustri A/S, Jubileumsskrift 1965 er det beskrevet at politiet i Christiania fikk i oppdrag å skaffe arbeidskraft til den militære sprengstoffproduksjonen som var etablert på Håøya.

– Det skal ha vært rundt 60 piker i 14–15 årsalderen og opp-

over som ble satt til å produsere og pakke det livsfarlige sprengstoffet, og i jubileumsskriftet er det referert til at: «og det påstås at arbeidet aldri har gått muntrere for seg», forteller Vahr, og legger til at ønske om profitt fra eierne var stor.

– Måtte skrives

Etter hvert som hun jobbet seg gjennom fakta ble det klart at historien måtte fortelles.

– Jo mer jeg undersøkte og leste, desto klarere ble det for meg at jeg måtte skrive denne historien. Det fantes mye materiale, både om sprengstoffabrikken på Sætre og fabrikken på Håøya. Men pikenes navn fant jeg ikke i noen kilder. Jeg ville gi de usynlige pikene navn og plass, slik at de, etter mer enn hundre år, kunne tre fram med sine historier.

Pikene som ble sendt til øya jobbet under umenneskelige arbeidsforhold med tolv timers arbeidsdag og svært lav lønn. Om dagen pakker de livsfarlig sprengstoff, og historien indikerer at de tvinges til prostitusjon om natten.

– Pikene måtte selv betale for måltidene. De bodde i små, trekkfulle brakker i det som ble kaldt «Villabyen». Det fantes ikke tilstrekkelig ferskvann til at pikene fikk vasket seg, og de måtte ta i maten med fingre mettet av giftig nitroglyserin. Den daglige kontakten med giftige kjemikalier og avgasser ga dem hodepine og kvalme. Hud, tenner og hår ble misfarget,

huden full av sår og eksem. Ulykkene var mange, beskriver forfatteren.

En rød tråd

Som i alle hennes foregående bøker er kvinner og deres skjebner en rød tråd i historiene.

Ut fra den kunnskapen hun har klart å finne om Håøya og produksjonen der har så forfatteren spunnet handlingen i boka rundt straffangen Edith og Jakob fra Sætre, som kom for å jobbe på øya.

Slik beskriver hun karakterene: Jakob har et arr over kinnebeinet og en drøm om å få tilbake farfarens pantsatte lommeur. Barndomsvenninnen Edith bærer sine arr på innsiden – hun soner åtte år for barnemord.

– De får en slags godhet for hverandre i en ganske umulig kjærlighetshistorie.

Med den russiske revolusjonen og første verdenskrig som bakteppe, møtes Edith og Jakob igjen og romanen tegner opp et intenst drama om frihet, tilgivelse og troen på et bedre liv.

– Krevende jobb

Etter tre års arbeid er nå boka lansert.

– Jeg opplever at mange har ventet spente på boka, og jeg er ganske spent på mottakelsen selv også, sier hun ærlig.

Denne romanen baserer seg på helt andre elementer enn hun har brukt før, og er basert på lokalhistorie.

Hennes tidligere bøker «Gaven» og «Idle Hour-trilogien»

MÅTTE SKRIVES: – Jo mer jeg undersøkte og Edith og Jakob som møtes igjen med den russ

har solgt over 180 000 eksemplarer i bokform i Norge, og er oversatt til flere språk.

«Borte fra verden» er på 445 sider.

– Det har vært en krevende jobb å samle inn fakta, og er den mest omfattende boka jeg har skrevet så langt. Det har vært viktig å få det historiske rett beskrevet så langt det har latt seg gjøre. Fakta skal gjerne stemme selv om det er en roman, sier forfatteren, og legger til:

– Selv om det er en litt trist historie. Jeg vil at de som leser boka skal føle at det er et lys i mørke – den gang som nå, sier hun.

Allerede 22. januar kan du møte forfatteren på Slemmestad bibliotek klokka 18 der hun forteller om boka og hvordan den ble til. Det kommer også flere muligheter til å møte henne, først på biblioteket i Sætre 29. januar klokka 18, på Filtvet fyr 3. februar klokka 18.30 og sist i Asker bibliotek 6. februar klokka 12.

TIPS OSS!
800 36 963

Send gjerne inn tekst og bilder fra lokale kulturaktiviteter til:
redaksjonen@rha.no

med ny bok

este, desto klarere ble det for meg at jeg måtte skrive denne historien om sprengstoffproduksjonen på Håøya, sier Ellen Vahr om sin nyeste bok «Borte fra verden». Den tar for seg historien om
e revolusjonen og første verdenskrig som bakteppe i 1916.

FOTO: BENTE ELMUNG

Bokbad med Bae om «Den store Sjakkboka»

Det blir Bokbad med
Torstein Bae i Sætre 21.
januar.

BENTE ELMUNG
bente.elmung@rha.no

– Etter en relativt lang pause i min bokbading, griper jeg fatt i tråden igjen og skal bokbade Torstein Bae onsdag 21. januar, forteller Asle Lien.

Bokbadet foregår på Sætre innbyggertorg, i møterom «øst og vest»

– Det er der vi vanligvis har våre klubbkvelder på onsdager, sier Lien.

Utgangspunktet for samtalen er Baes nyutkomne bok, Den store sjakkboka.

– Men, vi vil også bevege oss inn på temaet sjakk generelt og fenomenet Magnus Carlsen

BOKBADES: Torstein Bae kommer til Hurum sjakkklubb, og bokbades av Asle Lien på Sætre innbyggertorg 21. januar. FOTO: FREDRIK ARFF

spesielt, sier Lien.

Torstein Bae er kanskje mest kjent som Norges ubestridte sjakkstemme med over 10 år som sjakk-kommentator i NRK. Nå tar han lesere inn i sjakkens verden, og viser fram det som skjer på brettet og utenfor i sin

bok «Den store sjakkboka» som kom høsten 2025.

Hurum Sjakklubb jubilerer for øvrig også i år, og det er i innneværende kalenderår 10 år siden Christian Dyresen og Lien grunnla klubben på Kulturhuset Hovtun.

SLEMMESTAD
KIRKE

Nyttårskonsert

Magnolia Jazzband og Majken Christiansen, solist

Vår tradisjonelle Nyttårskonsert, en stor fest med canapeer i pausen, og våre egne musikere **Jorunn Marie Brattlie**, klaver, **Annette Nordmo**, orgel og sanger og konferansier **Nils Arne Helgerød**. Vi er glad for å kunne presentere Magnolia Jazzband som gjester, og vi er spent på hvilke gjester/vokalister de får med seg – hvilke overraskelser de har å by på.

Bill: Ticketmaster / post@musikkislemmestad.no

Konserten er støttet av Norsk Kulturråd, Jølstad, Asker Kommune og Avantor Slemmestad.

www.musikkislemmestad.no

SØN
18/1-2026
KL. 18⁰⁰

Entré
425,-

MUSIKK
I SLEMMESTAD